

Dąbrowa Górnicza walczy ze smogiem

W mieście wydano do tej pory 15 mln zł na zmianę systemu ogrzewania. Dzięki temu wymieniono ponad 6 tys. starych kotłów, a jakość powietrza w Dąbrowie Górniczej poprawia się z roku na rok. Wciąż jednak pozostaje sporo do zrobienia – do wymiany zostało kolejnych 6 tys. pieców. Warto skorzystać z miejskiego dofinansowania.

W Dąbrowie Górniczej, podobnie jak w innych miastach i gminach województwa śląskiego, znaczący wpływ na jakość powietrza ma emisja pochodząca ze spalania węgla do ogrzewania i używanie do tego celu starych urządzeń grzewczych. Zgodnie z danymi monitoringu jakości powietrza prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, problem jest szczególnie dotkliwy podczas sezonu grzewczego. To wtedy najczęściej przekraczane są dopuszczalne stężenia szkodliwych substancji w powietrzu w zakresie pyłów zawieszonych **PM10** oraz **PM2,5**, a także przekroczenie poziomu rakotwórczego **benzo(a)pirenu**.

PONE 1.0

W mieście do tej pory wymieniono prawie 6 tys. starych kotłów, lecz wciąż do wymiany pozostaje ich drugie tyle. Dlatego wsparcie finansowe miasta dla mieszkańców, którzy zmieniają stary system ogrzewania na nowy jest stale kontynuowane. W walce ze smogiem skutecznym narzędziem okazał się **Program Ograniczenia Niskiej Emisji**, który funkcjonuje od 2017 r. Wsparcie z pierwszej edycji programu dotyczyło pomocy finansowej m.in. podczas przyłączania do miejskiej sieci ciepłowniczej, wymiany pieców na gazowe, olejowe, elektryczne czy też przy montażu kolektorów słonecznych.

W ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2017-2020 miasto udzieliło 1420 dofinansowań na kwotę ponad

9 mln złotych. Dodatkowo, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Katowicach na wniosek mieszkańców Dąbrowy Górniczej udzielił 150 dofinansowań o wartości 2 mln zł (w tym na termomodernizację budynków). W sumie na zmianę systemu ogrzewania w dąbrowskich zasobach w ostatnich trzech latach wydano ponad 12 mln zł, a 3 kolejne mln zł w latach wcześniejszych. To przynosi widoczne skutki w jakości powietrza w naszym mieście, która z roku na rok się poprawia – wyjaśnia Marcin Janik, naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

PONE 2.0

Program Ograniczenia Niskiej Emisji w obecnym kształcie obowiązuje tylko **do końca 2020 r.** Do tego czasu będą przyjmowane wnioski mieszkańców dotyczące dofinansowania na zmianę systemu ogrzewania na ekologiczny z możliwością finansowania już wykonanych inwestycji. **Od nowego roku funkcjonować będą nowe zasady, ustalone w programie, który w chwili obecnej jest opracowywany i konsultowany.** Jeśli zostanie przyjęty na styczniowej sesji Rady Miejskiej, będzie obowiązywał do końca 2023 r. Najważniejsza ze zmian, które wprowadzi, będzie dotyczyła rodzaju dofinansowywanego systemu ogrzewania – nie będą udzielane dopłaty do kotłów na paliwa stałe. **Planowane kwoty dofinansowania to 100% ceny, ale w 2021 r. nie więcej niż 6000 zł, w 2022 r. maksymalnie 5000 zł i w 2023 r. do 4000 zł.**

W nowym PONE nabór wniosków będzie się odbywał **przed rozpoczęciem zadania** i będzie trwał do **30 września każdego roku lub do wyczerpania środków.** Podstawą rozliczenia i wypłaty dotacji będą udokumentowane imiennymi fakturami VAT lub imiennymi rachunkami koszty zakupów poniesione przez wnioskodawcę po dacie zawarcia umowy o udzielenie dotacji. Zadanie będzie musiało być jednak zrealizowane do końca danego roku, w którym złożono kompletny wniosek i zawarto umowę.

Zainteresowanie programem powinno być duże, m.in. dlatego, że **kończy się czas na wymianę starych systemów ogrzewania. 1 stycznia 2022 r.** zaczną bowiem obowiązywać pierwsze terminy obligujące do wymiany kotłów starszych niż 10-letnie lub nie posiadających tabliczki znamionowej, zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z kwietnia 2017 r., dotyczącą programu ochrony powietrza w województwie śląskim.

Na co PONE w nowym rozdaniu?

Od 2021 r. dofinansowania będą wypłacane w przypadku zmiany starego systemu ogrzewania nowy, polegający (opcjonalnie) na:

- podłączeniu do miejskiej sieci ciepłowniczej;
- zainstalowaniu ogrzewania gazowego, w tym LPG;
- zainstalowaniu ogrzewania elektrycznego;
- zainstalowaniu ogrzewania olejowego;
- instalacji pompy ciepła;
- instalacji kolektorów słonecznych.

LUMA – miejski system monitoringu powietrza

Kolejnym elementem wspierającym walkę ze smogiem i podnoszącym świadomość mieszkańców Dąbrowy Górniczej jest pionierski **system monitoringu powietrza LUMA**, który ruszył w styczniu 2017 r. – Dzięki zastosowaniu dynamicznej mapy jakości powietrza, walka ze smogiem jest łatwiejsza, bo oparta o diagnozę jakości powietrza ze wskazaniem źródeł najbardziej odpowiedzialnych za zły stan powietrza w danej lokalizacji – wyjaśnia Marcin Janik, z WOŚ UM DG. **Dąbrowska LUMA, czyli Lokalny Uzupełniający Monitoring Atmosfery, oparta jest o 25 detektorów laserowych do badania stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 rozmieszczonych na terenie całego miasta.** Dzięki systemowi na mapie miasta można na bieżąco śledzić stężenia pyłu, a także sprawdzić prognozowaną jakość powietrza na dwie kolejne doby i w przypadku przekroczeń, ograniczyć ekspozycję na wysokie stężenia.

Prowadzony w ramach systemu LUMA monitoring oraz działania

miasta związane z dofinansowaniem wymiany starych źródeł spalania paliw przekładają się na poprawę jakości powietrza, co wyraźnie widać w zestawieniach. W ubiegłym roku na stacji pomiarowej WIOŚ w Dąbrowie Górniczej zanotowano 55 dni z przekroczeniami dopuszczalnych stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 (wartość dopuszczalna to 50 µg/m³), a rok wcześniej liczba takich dni wyniosła aż 87. W 2019 r. dni z przekroczeniami stężeń dobowych wystąpiły w okresie grzewczym. To przekroczenia w tym okresie mają największy wpływ na ogólną jakość powietrza i są dowodem na to, że trzeba skoncentrować na dalszych działaniach jeszcze wiele energii – wyjaśnia naczelnik Janik.

Dzięki LUMI-e wiadomo również, że źródła niskiej emisji związane ze stosowaniem paliw stałych w gospodarstwach domowych miały większy wpływ na przekroczenia norm w Strzemieszycach Wielkich czy Śródmieściu, te związane z transportem przyczyniły się do większych stężeń w Ząbkowicach, Bugaju, Strzemieszycach Wielkich i Śródmieściu, a źródła przemysłowe w bardzo małym stopniu przyczyniły się do pogorszenia jakości powietrza. Ich wpływ można było zauważyć w Strzemieszycach Małych oraz Łośniu.

Odczyty z systemu LUMA są dostępne dla każdego mieszkańca w miejskiej aplikacji. Od razu po uruchomieniu aplikacji „DG dla aktywnych” ukazuje się ikona POWIETRZE, która bezpośrednio odsyła do systemu LUMA. Z kolei osoby, które nie korzystają z aplikacji mobilnej, jakość powietrza mogą sprawdzić na stronie internetowej miasta, w zakładce „Jakość Powietrza” (link – bit.ly/JakośćPowietrzaDG).

Wymień, bo warto – najbardziej trujesz sam siebie!

Badania wielokrotnie dowiodły już, że nowy system ogrzewania to nie tylko troska o nasze środowisko, ale i o oszczędności w naszym budżecie. Chodzi jednak przede wszystkim o zdrowie – bo **kocioł starego typu najbardziej truje nas samych i naszych**

bliskich lub sąsiadów. – Największy opad pyłu odnotowano w odległości od 20 do 40 m od źródła ciepła, w kierunku zgodnym z wiejącym wiatrem. Pałacy w kopciuchach w największym stopniu trują więc osoby w swoim najbliższym otoczeniu. Dla przykładu 20-40 metrów to dwa lub trzy najbliższe domy jednorodzinne lub budynki mieszkalne.

PAMIĘTAJ O WYMIANIE STAREGO PIECA!

Użytkowniku kotła węglowego! Pamiętaj, że do 31 grudnia 2021 roku musisz wymienić kocioł użytkowany powyżej 10 lat na kocioł 5. klasy, ekoprojekt lub podłączyć się do sieci!

Zgodnie z zapisami uchwały antysmogowej województwa śląskiego, wszyscy użytkownicy starych kotłów na paliwo stałe muszą je wymienić na nowe, co najmniej 5. klasy (lub zastosować inne źródło ciepła, jak ciepło systemowe, gaz, pompa ciepła, fotowoltaika, elektrownia wiatrowa itp.), w terminie zależnym od dotychczasowej długości lat ich użytkowania, to znaczy:

=> kotły eksploatowane powyżej 10 lat trzeba wymienić do końca 2021 roku,

=> kotły użytkowane od 5-10 lat, należy wymienić do końca 2023 roku,

=> użytkownicy najmłodszych kotłów mają czas do końca 2025 roku.

Obecnie stosowane są również kotły klasy 3. i 4. Ze względu na to, że do roku 2016 wymiana na takie kotły była dofinansowywana, graniczną datę ich obowiązkowej wymiany na klasę 5. wydłużono do końca roku 2027.

Drogi mieszkańcu, już dziś możesz podjąć odpowiednie kroki, aby zmniejszyć swój udział w zanieczyszczaniu powietrza, jeżeli troszczysz się o zdrowie swoje oraz Twoich najbliższych zachęcamy do zapoznania się z dobrymi praktykami świadomego ogrzewania, które są następujące:

1. Wymień stary piec na bardziej przyjazny środowisku (np. gazowy lub elektryczny).
2. Nie spalaj odpadów w domowych piecach (jest to prawnie zabronione i grozi karą w postaci aresztu lub grzywny).
3. Korzystaj z odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła).
4. Wykonuj regularne przeglądy instalacji grzewczych.
5. Systematycznie czyść przewody kominowe.
6. Przeprowadź termomodernizację domu celem ograniczenia strat ciepła.

Źródło: UM Dąbrowa Górnicza